

TERÂVÎH NAMAZI (2)

(...dünden devam)

Hız. Ayşe'den gelen rivâyete göre, "Peygamber (sav), gece yarısında (teheccüdünü kılmak üzere) odasından çıkıp mescide geldi ve namaz kıldı. Başka kimseler de gelip onun namazına katıldılar (onlar da onun gibi namaz kıldılar). Sabahleyin halk arasında bu olay konuşuldu. Ertesi gece daha çok kimse gelip Allah'ın Elçisi ile beraber namaz kıldılar. Sabahleyin bu olay halk arasında anlatılınca üçüncü gece gelenler daha da arttı. Allah'ın Elçisi, odasından çıkıp namazını kıldı (ötekiler de namazlarını kıldılar). Dördüncü gece Mescid cemâati almaz oldu. Peygamber (sav), sabah namazından sonra halka dönüp şahâdet getirdi ve buyurdu ki:

– *Sizin durumunuzu takdir ediyorum. Ama bu namazın farz olacağından korkuyorum, ki bu takdirde yapamazsınız.*" (Buâî, Terâvîh: 1)

Bundan sonra artık gece nâfile (terâvîh) kılmak için Mescide gelmedi. Tâ Ömer döneminin ilk yıllarına kadar Mescidde terâ-vîh kılınmazdı (Bûhârî, Terâvîh: 1; Fethu'l-Bârî: 4/252).

Hız. Peygamber, farz olur endişesiyle ashâbına cemâatle *te-râvîh namazı adı altında* bir namaz kıldırılmamıştır. Zaten kendisi, farz namazlar dışındaki namazların, evlerde kılınmasını öğütlemiş:
"Farzlar

hariç, en üstün namaz, kişinin evinde kıldığı namazdır."

buyurmuştur (Müslim, Sı-yâm: 203; Buâî, Ezân: 81). Fakat artık bu korkunun söz konusu olmadığını gören Hız. Ömer, Übeyy ibn Ka'b'ı, halka terâvîh imamı atamıştır. Übeyy erkeklere, Temîm ed-Dârî de kadınlara (teravîh) namazı kıldırırdı (Fethu'l-Bârî: 4/253).

Hız. Ömer zamanında terâvîhin kaç rek'at kılındığı da ihtilâflıdır: Rivâyetlerden kimine göre vitirle beraber 11, kimine göre 13, kimine göre (vitr hariç) 20, kimine göre (vitrle beraber) 21, kimine göre 23 rek'at kılınmıştır. Rivâyetlerdeki farkları, çeşitli zaman ve durumlara bağlayan; okuma uzun, namaz yavaş kılınırsa rek'at sayısının azaldığı; okuma kısa, namaz daha çabuk kılınırsa rek'at sayısının arttığı şeklinde yorumlayan Askalânî, birinci sayının, yani 11 rek'at kılındığı şeklindeki rivâyetin, Ayşe rivâyetine uyduğunu, ikincisinin, yani on üç rek'at kılındığı rivâyetinin de buna yakın olduğunu söylüyor.

Terâvîhin, yirmi rek'attan fazla kılındığı yolundaki rivayetler de vitrin rek'at sayısına göre değişir. Vitr tek rek'at , yahut üç rek'at olarak kılındığına göre terâvîhin rek'at sayısı değişmektedir:

Kimi rivâyete göre Ebân ibn Osmân ve Ömer ibn Abdu'l-Azîz zamanlarında otuz altı rek'at terâvîh, üç rek'at da vitir kılınmıştır. Şâfi'î'nin de: "Me-dîne'de halkın, otuz dokuz rek'at , Mekke'de yirmi üç rek'at kıldığını gördüm. İkisi de olabilir" dediği rivâyet edilir. Yine Şâfi'î'ye göre uzun okuyarak, ta'dîl-i erkân ile az kılmak, çok kılmaktan iyidir. (Bkz. Fethu'l-Bârî: 4/253-254).

(devamı yarın..)